J TOLOO E BEHDASHT, School of Public Health, Yazd Shahid Sadoughi Univ Med Sci

ORIGINAL ARTICLE
Received:2019/06/02 *Accepted:2019/09/008*

Research Barriers from the Viewpoints of Staff of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences in 2018

Ahmadreza Motealehi(Ph.D.)[1], Mohamadreza Vafaeenasab(Ph.D.)[2], Hasan Jafari(Ph.D.)[3], Masoud Safari(M.Sc.)[4], Asghar Zare (M.Sc.) [5], Elham Roshanian(M.Sc.)[6]

1.General Practitioner, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.
2.Associate Professor of Physical Medicine and Rehabilitation, School of Medicine, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.
3. Assistant Professor of Health Policy, School of Public Health, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.
4. Corresponding Author: MA in Human Resource Management, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran. Email: msaffari@ssu.ac.ir Tel:09132579839
5.M.Sc. of Statistics, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.
6.M.Sc. of Financial Management, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.

Abstract

Introduction: Research activities are the main sources of new information and knowledge used by different organizations. Research is an attempt to find the best possible solutions for solving problems in different life aspects. Therefore, the present study aimed to identify the research barriers from the viewpoints of the staff of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences in Yazd in 2018.

Methods: This quantitative, descriptive, analytical, and cross-sectional study was carried out among the staff working in Deputy of Management Development and University Resources selected using the census method. A researcher-made questionnaire was administered to collect data, which addressed the individual, organizational, cultural, social, economic, and demographic barriers. The questionnaire's validity was confirmed by a panel of experts and its reliability was confirmed by Cronbach alpha of 87.2. Data were analyzed using SPSS software.

Results: The participants' overall satisfaction of economic, social and cultural, organizational, and individual factors was less than the average (12.8%), more than the average (57%), moderate (21.9%), and moderate (40.7%), respectively. A significant association was observed between history of research activities and economic factors as well as between organizational status and organizational and individual factors (participants = 0.05).

Conclusion: The university should provide the researchers with spiritual appreciation, seek to eliminate economic barriers for further research, allocate more resources for research, provide an easy access to facilities for conducting research, conduct research methodology training courses within the organization tailored to the existing administrative expertise, and review the processes of presenting projects and payments.

Keywords: Research, Barriers, Staff, University of medical sciences
Conflict of interest: The authors declared that there is no Conflict interest

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.18502/tbj.v19i1.2820]

This Paper Should be Cited as:
Author: Ahmadreza Motealehi, Mohamadreza Vafaeenasab, Hasan Jafari, Masoud Safari, Asghar Zare, Elham Roshanian. Research Barriers from the Viewpoints of Staff of Shahid Sadoughi……. …Tolooebehdasht Journal.2020;19(1):100-111.[Persian]

بررسی موانع پژوهش از دیدگاه کارکنان دانشگاه علوم پزشکی شهیدصدوقی یزد در سال ۱۳۹۶

نویسندگان: احمدرضا متالهی[۱]، محمدرضا وفائی نسب[۲]، حسن جعفری [۳]، مسعود صفاری[۴] ، اصغر زارع [۵]، الهام روشنیان[۶]

۱.پزشک عمومی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی، یزد، ایران.

۲.دانشیار طب فیزیکی و توانبخشی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی ، یزد، ایران.

۳.استادیار سیاست گذاری سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی ، یزد ، ایران.

۴ . نویسنده مسئول: کارشناس ارشد مدیریت دولتی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی ، یزد، ایران.

تلفن تماس: ۰۹۱۳۲۵۷۹۸۳۹ Email: msaffari@ssu.ac.ir

۵.کارشناس ارشد آمار زیستی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی ، یزد، ایران.

۶.کارشناس ارشد اقتصاد سلامت، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی ، یزد، ایران.

طلوع بهداشت

دو ماهنامه علمی پژوهشی دانشکده بهداشت یزد
سال نوزدهم
شماره اول
فروردین و اردیبهشت ۱۳۹۹
شماره مسلسل: ۷۹

تاریخ وصول: ۱۳۹۸/۰۳/۱۲
تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۶/۱۷

چکیده

مقدمه: تولید اطلاعات و دانش جدید حاصل تلاش های پژوهشی است که مورد نیاز سازمان ها می باشد. با اینحال موانع زیادی برسر راه تحقیق و تولید آن به محصول وجود دارد. از این رو مطالعه حاضر به بررسی موانع پژوهش از دیدگاه کارکنان حوزه معاونت توسعه مدیریت و منابع دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد در سال ۱۳۹۶ پرداخته است.

روش بررسی: مطالعه از نوع توصیفی- تحلیلی و مقطعی بود و به روش سرشماری بر روی کارکنان معاونت توسعه مدیریت و منابع دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد انجام گرفت(n=۸۶). ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه ای مشتمل بر دو بخش مشخصات دموگرافیکی و ۴۰ سوال در حیطه های موانع فردی، سازمانی، فرهنگی‌اجتماعی و اقتصادی بود. روایی صوری و محتوایی پرسشنامه با نظر متخصصان و پایایی آن با روش آلفای کرونباخ تایید گردید(α= ۰/۸). داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS و آزمون های، T Test ANOVA مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: نتایج به دست آمده نشان داد که در کل رضایت از عوامل اقتصادی کمتر از حد متوسط (۱۲/۸ درصد) و رضایت از عوامل فرهنگی اجتماعی (۵۷ درصد) بیشتر از حد متوسط و رضایت از عوامل سازمانی (۲۱/۹ درصد) و فردی (۴۰/۷ درصد) در حد متوسط بود. ارتباط معنی داری بین سابقه فعالیت پژوهشی با عوامل اقتصادی و جایگاه سازمانی با عوامل سازمانی و فردی وجود داشت(P=۰/۰۵).

نتیجه گیری: با توجه به نتایج دانشگاه باید برای ایجاد دلگرمی محققین از آنان قدردانی و تقدیر معنوی نماید و درصدد رفع موانع اقتصادی وتخصیص بیشتر منابع مالی برای تحقیق در حوزه های ستادی باشد و هم چنین فرصت دسترسی آسان به امکانات لازم برای انجام طرح‌تحقیقاتی، برگزاری دوره‌های آموزشی روش تحقیق در داخل سازمان متناسب با تخصص‌های موجود اداری را برای کارکنان فراهم نماید و فرآیندهای ارائه طرح ها و پرداخت را مورد بازبینی قرار دهد.

واژه‌های کلیدی: پژوهش، موانع، کارکنان، دانشگاه علوم پزشکی

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.18502/tbj.v19i1.2820]

مقدمه

از آنجا که پژوهش علمی با ظهور مساله در ذهن محقق شروع می‌شود، هدف اصلی تحقیق علمی را باید معلوم کردن آن مجهول و به عبارتی حل مسئله و پاسخ یافتن برای آن دانست. سازمان‌ها به دلیل تغییرات داخلی و محیطی که برای آن ها پیش می‌آید با مسائل و مشکلاتی روبرو می شوند که نیاز به بررسی علمی در قالب پژوهش دارند سازمان‌ها برای حل مسائل موجود و بهره گیری از فرصت‌های پنهان و آشکارای که وجود دارد نیاز به ایده ها، راهکارها و طرح‌های جدید دارند. برآورده سازی این نیاز با ساز و کارهای پژوهشی امکان‌پذیر است پژوهش در سازمان می تواند برای شناخت بهتر شرایط، راه حل برای مسائل یا بهره‌گیری از ظرفیت‌ها، یا همه این‌ها انجام شود. از دیدگاه کرلینجر (۱۹۷۳) تحقیق عبارت است از بررسی و مطالعه منظم، کنترل شده و آزمایشی فرضیه‌های فردی درباره روابط احتمالی بین پدیده‌های طبیعی با دیدی انتقادی. پژوهش‌های کاربردی که برای آن از عناوینی مانند پژوهش خط‌مشی، پژوهش در عمل و پژوهش مفید استفاده می‌شود در پی درک مسائل اجتماعی است و می خواهد برای دست زدن به اقدام اصلاحی به خط‌مشی‌گذاران، رهنمودهای موثقی را ارائه دهد و هدف آن تامین دانش مورد نیازی است که بتواند فورا برای سیاست‌گذارانی که در پی حذف یا کاهش یک مساله اجتماعی هستند، مفید واقع شود(۱). هدف غایی این پژوهش‌ها بهبود درک نسبت به مساله فراروی سازمان و مدیریت و یافتن راه‌حلی برای مساله می‌باشد(۲). سرشتی و همکاران در مطالعه‌ای موانع انجام تحقیقات از دیدگاه اساتید وکارکنان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد را مورد بررسی قرار دادند در این مطالعه توصیفی- تحلیلی مقطعی با استفاده از نظرات ۴۸۰ نفر و به کمک ابزار پرسشنامه انجام شد، نتایج نشان داد که مهم‌ترین موانع انجام پژوهش به ترتیب "عدم ایجاد انگیزه در پژوهشگران"، "کمبود وقت و مشغله زیاد"، "مقررات دست‌وپاگیر اداری" ، "عدم استفاده از نتایج تحقیق" و "ناتوانی ترجمه مقالات فارسی به زبان‌های دیگر" بودند. کم‌اثرترین موانع "بی‌علاقگی به امر پژوهش"، "ناتوانی در استفاده از کامپیوتر" و "مفیدنبودن پژوهش برای بیمار" بودند(۳).

بدری زاده و همکاران نیز موانع انجام پژوهش از دیدگاه اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان را مورد بررسی قرار دادند. ابزار گردآوری داده ها توسط پرسشنامه‌ای چهار قسمتی بر اساس مقیاس لیکرت صورت گرفت.

بر اساس نتایج، در رابطه با موانع شخصی، در مجموع، کمبود وقت به دلیل تدریس زیاد (۳۲/۲ درصد) و مسؤلیت‌های اجتماعی و اجرائی (۲۱/۴ درصد) بیشترین و عدم علاقه شخصی به امور پژوهش (۶۰/۷ درصد) و نداشتن تبحر کافی در نوشتن مقاله و تدوین پروپوزال (۵۰/۶ درصد) کمترین موانع شخصی بودند. در خصوص موانع سازمانی سختگیری در تصویب طرح‌های مورد علاقه پژوهشگر و مقررات دست و پاگیر اداری با ۴۹/۲ درصد و پروسه طولانی تصویب طرح‌های پژوهشی و کافی نبودن امتیازات پژوهشی جهت ارتقاء پژوهشگران با ۳۹/۱ درصد بیشترین مانع سازمانی و مشکلات مربوط به استخراج آماری نتایج و محدودیتهای اخلاقی در انجام پژوهش (۳۴/۹ درصد) و اجبار در استفاده پژوهشگر از یک روش و چارچوب خاص (۲۷/۹ درصد) کمترین موانع سازمانی گزارش گردید (۴).

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.18502/tbj.v19i1.2820]

لذا مطالعه حاضر به بررسی موانع اجرای طرح های تحقیقاتی از دیدگاه کارکنان شاغل در حوزه معاونت توسعه مدیریت و منابع دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد در چهار حیطه موانع فردی، سازمانی، مالی و فرهنگی و اجتماعی پرداخته است.

روش بررسی

مطالعه از نوع توصیفی- تحلیلی و از نظر زمانی، مقطعی می‌باشد. جامعه آماری آن کارکنان شاغل در معاونت توسعه مدیریت و منابع دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد بوده که به روش سرشماری وارد مطالعه شدند. تعداد افراد مورد بررسی در این مطالعه برابر با ۸۶ نفر بود.

ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه محقق ساخته مشتمل بر دو بخش اطلاعات دموگرافیکی (جنیست، وضعیت تاهل، سن، سابقه کاری، واحد سازمانی، پست سازمانی و سابقه فعالیت در مطالعات پژوهشی) و ۳۰ گویه در چهار حیطه موانع سازمانی، موانع اقتصادی، موانع فرهنگی اجتماعی و موانع فردی می‌باشد و بر اساس طیف پنج درجه ای لیکرت (از خیلی مخالف تا خیلی موافق) تنظیم شده است. روایی صوری و محتوایی پرسشنامه توسط ۱۰ نفر از متخصصین مربوطه (اعضای هیات علمی، معاونین توسعه مدیریت و منابع در دوره های مختلف دانشگاه و مدیران با سابقه) و پایایی ابزار با روش آلفای کرونباخ (α =۰/۸) مورد تایید قرار گرفت.

برای تحلیل داده ها، از آماره های توصیفی فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار و آزمون های آماری آنالیز واریانس و T-Test با استفاده از نرم فزار SPSS ویرایش ۲۱ انجام شد.

لازم به ذکر است که این مطالعه به تایید کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد رسیده است (IR.SSU.REC.1396.107) و رضایت آگاهانه کلیه شرکت کنندگان نیز اخذ شده است.

یافته‌ها

از مجموع ۸۶ شرکت کننده در طرح، اکثریت افراد مشارکت کننده مردان (۶۲/۸ درصد) و بقیه را زنان، تشکیل دادند اکثر شرکت کنندگان متاهل (۸۸/۴ درصد) بودند. میانگین سنی و انحراف معیار افراد شرکت کننده ۶/۹ + ۳۷/۰۸ و میانگین و انحراف معیار سابقه کار ایشان ۷/۴۸+ ۱۳/۱۸ می‌باشد.

کمترین سابقه کار یکسال و بیشترین سابقه کار ۲۹ سال و بیشترین سهم شرکت کنندگان مربوط به مدیریت مالی و بودجه (۳۰.۳٪) می‌باشد. تحصیلات ۵۹/۲ درصد لیسانس و پایین‌تر و ۴۰/۸ درصد فوق لیسانس و بالاتر می‌باشد. ۸۵/۵ درصد شرکت‌کنندگان کارشناس سازمانی و ۱۴/۵ درصد کارشناس مسئول یا مدیر می باشند ۳۶ درصد از کارکنان سابقه فعالیت پژوهشی داشته‌اند که ۵۱/۶ درصد بعنوان مجری و ۴۸/۴ درصد بعنوان همکار فعالیت داشته اند. ۶۶/۲ درصد از مشارکت‌کنندگان سابقه آموزشی در خصوص پژوهش را داشته‌اند که ۳۴/۷ درصد در داخل سازمان و۶۵/۳ درصد در خارج از سازمان آموزش‌های مرتبط با پژوهش را گذرانده‌اند (جدول۱).

توزیع فراوانی موانع پژوهشی در حیطه عوامل سازمانی نشان می‌دهد که در کل رضایت از عوامل سازمانی در حد متوسط می‌باشد و ۲۹/۱ درصد رضایت خویش را از این عامل اعلام نموده‌اند.

بیشترین سطح رضایت مربوط به مؤثر بودن انجام طرح‌های‌تحقیقاتی در ارزیابی شغلی، مؤثر بودن وجود

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.18502/tbj.v19i1.2820]

کمیته‌های تحقیقاتی در مدیریت‌های معاونت در معرفی و اجرای طرح‌تحقیقاتی و اهمیت دادن مدیر واحد درصورت انجام فعالیت پژوهشی متناسب با واحد می‌باشد.

کمترین سطح رضایت مربوط به سهولت در دسترسی به امکانات لازم برای انجام طرح‌تحقیقاتی توسط سازمان، برگزاری دوره‌های آموزشی روش‌تحقیق به صورت مقدماتی و پیشرفته برای واحد و آسان بودن مسیر تصویب و اجرای طرح‌تحقیقاتی می‌باشد.

توزیع فراوانی موانع پژوهشی در حیطه عوامل اقتصادی نشان می‌دهد که در کل رضایت از عوامل اقتصادی کمتر از حد متوسط می‌باشد و میانگین درتمامی سؤالات کمتر از حد متوسط می‌باشد و تنها ۱۲/۸ درصد افراد در مجموع از شرایط این عامل رضایت دارند.

توزیع فراوانی موانع پژوهشی در حیطه عوامل فرهنگی اجتماعی نشان می‌دهد که در کل رضایت از عوامل فرهنگی اجتماعی بیشتر از حد متوسط می‌باشد و در مجموع ۵۷ درصد افراد از این عامل رضایت دارند.

بیشترین سطح رضایت مربوط به علاقمندی به انجام پژوهش به صورت کارگروهی و انجام طرح‌های تحقیقاتی متناسب با فعالیت کاری می‌باشد. کمترین سطح رضایت مربوط به قدردانی و تقدیرمعنوی در صورت انجام طرح‌تحقیقاتی می‌باشد.

توزیع فراوانی موانع پژوهشی در حیطه عوامل فردی نشان می‌دهد که در کل رضایت از عوامل فردی در حد متوسط می‌باشد و در مجموع ۴۰/۷درصد افراد از این عامل رضایت دارند. بیشترین سطح رضایت مربوط به مهارت کافی برای استفاده از کامپیوتر و اینترنت در انجام طرح‌های تحقیقاتی و توانایی در فعالیت های پژوهشی می‌باشد.

کمترین سطح رضایت مربوط به زمان کافی برای انجام طرح‌تحقیقاتی در سازمان می‌باشد.

هم چنین میانگین سطح رضایت در عوامل مختلف مرتبط با موانع پژوهش بر حسب جایگاه سازمانی طی جدول ۲ نشان داده شده است.

نتایج به دست آمده تفاوت معنی دار در عوامل سازمانی و عوامل فردی بر حسب جایگاه سازمانی را نشان می‌دهد بطوریکه سطح رضایت کارشناسان مسئول و مدیران از سطح رضایت کارشناسان در این عوامل بالاتر است.

ولیکن سطح رضایت در عوامل فرهنگی اجتماعی و عوامل اقتصادی در دو گروه کارشناسان و کارشناسان مسئول تفاوت معنی‌دار را نشان نمی‌دهد.

میانگین سطح رضایت در عوامل مختلف مرتبط با موانع پژوهش بر حسب داشتن سابقه فعالیت پژوهشی طی جدول ۳ نشان داده شده است.

نتایج تفاوت معنی دار در عوامل اقتصادی را نشان می‌دهد. به‌طوری که افرادی که سابقه پژوهشی به عنوان همکاری پژوهشی داشته اند سطح رضایت کمتری را اعلام نمودند. در سایر عوامل تفاوت معنی دار بر حسب سابقه پژوهشی مشاهده نگردید.

مطابق جدول ۴ با توجه به ضریب همبستگی پیرسون ارتباط خطی مستقیم و معنی دار از نظر آماری در بین عوامل مرتبط با موانع پژوهش مشاهده گردید.

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.18502/tbj.v19i1.2820]

جدول۱ : توزیع درصد فراوانی ، میانه، میانگین و انحراف عوامل موثر بر پژوهش

عوامل	بسیار مخالف	مخالف	نظری ندارم	موافق	بسیار موافق	میانه	میانگین	انحراف معیار
	درصد	درصد	درصد	درصد	درصد			
سازمانی	۱/۲	۱۸/۶	۵۱/۲	۲۵/۶	۳/۵	۳	۳/۰۷	۰/۵۹
اقتصادی	۱۴	۲۰/۹	۵۲/۳	۵/۸	۷	۳	۲/۷۲	۰/۸۷
فرهنگی اجتماعی	۰	۸/۱	۳۴/۹	۵۰	۷	۳/۴۳	۳/۳۹	۰/۵۵
فردی	۳/۵	۱۴	۴۱/۹	۳۲/۶	۸/۱	۳/۱۶	۳/۲۴	۰/۷۳

جدول ۲: مقایسه سطح رضایت در عوامل مختلف مرتبط با موانع پژوهش بر حسب جایگاه سازمانی

موانع پژوهشی	جایگاه سازمانی	فراوانی	میانگین	انحراف معیار	سطح معنا داری
سازمانی	کارشناس	۶۵	۲/۹۹۴۵	۰/۶۰۷۹۷	۰/۰۳۷
	کارشناس مسئول و بالاتر	۱۱	۳/۴۱۵۶	۰/۶۱۵۹۶	
	کل	۷۶	۳/۰۵۵۵	۰/۶۲۳۰۹	
اقتصادی	کارشناس	۶۵	۲/۶۳۵۹	۰/۸۸۵۳۰	۰/۴۰۵
	کارشناس مسئول و بالاتر	۱۱	۲/۸۷۸۸	۰/۹۲۲۲۳	
	کل	۷۶	۲/۶۷۱۱	۰/۸۸۸۶۰	
فرهنگی اجتماعی	کارشناس	۶۵	۳/۳۵۸۲	۰/۵۸۸۰۰	۰/۳۸۴
	کارشناس مسئول و بالاتر	۱۱	۳/۵۱۹۵	۰/۳۷۹۴۳	
	کل	۷۶	۳/۳۸۱۶	۰/۵۶۳۴۰	
فردی	کارشناس	۶۵	۳/۲۱۰۳	۰/۷۵۴۷۷	۰/۰۴۳
	کارشناس مسئول و بالاتر	۱۱	۳/۶۹۷۰	۰/۴۸۷۷۳	
	کل	۷۶	۳/۲۸۰۷	۰/۷۳۹۹۸	

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.18502/tbj.v19i1.2820]

جدول ۳: مقایسه سطح رضایت در عوامل مختلف مرتبط با موانع پژوهش بر حسب سابقه فعالیت پژوهشی

موانع پژوهشی	سابقه پژوهشی	فراوانی	میانگین	انحراف معیار	سطح معنا داری
سازمانی	بلی : به عنوان مجری	۱۶	۳/۲۹۰۲	۰/۶۶۸۷۷	۰/۰۸۹
	بلی : به عنوان همکار	۱۵	۲/۸۱۹۰	۰/۵۸۳۳۴	
	خیر	۵۵	۳/۰۸۵۷	۰/۵۶۵۸۵	
	مجموع	۸۶	۳/۰۷۷۲	۰/۵۹۸۹۴	
اقتصادی	بلی : به عنوان مجری	۱۶	۲/۵۴۱۷	۱/۱۲۷۹۳	۰/۰۱۴
	بلی : به عنوان همکار	۱۵	۲/۲۲۲۲	۰/۵۵۸۷۲	
	خیر	۵۵	۲/۹۱۵۲	۰/۸۰۶۹۱	
	مجموع	۸۶	۲/۷۲۴۸	۰/۸۷۴۰۱	
فرهنگی اجتماعی	بلی : به عنوان مجری	۱۶	۳/۵۲۶۸	۰/۶۲۵۳۶	۰/۳۱۵
	بلی : به عنوان همکار	۱۵	۳/۲۲۸۶	۰/۳۹۶۰۴	
	خیر	۵۵	۳/۴۰۷۸	۰/۵۵۷۶۵	
	مجموع	۸۶	۳/۳۹۸۷	۰/۵۴۸۳۲	
فردی	بلی : به عنوان مجری	۱۶	۳/۴۱۶۷	۰/۷۷۶۹۸	۰/۵۸۳
	بلی : به عنوان همکار	۱۵	۳/۱۶۶۷	۰/۷۱۲۷۰	
	خیر	۵۵	۳/۲۲۱۲	۰/۷۳۴۹۷	
	مجموع	۸۶	۳/۲۴۸۱	۰ /۷۳۵۰۹	

جدول۴: ارتباط بین میزان رضایت در عوامل مرتبط با موانع پژوهش

موانع پژوهشی		سازمانی	اقتصادی	فرهنگی اجتماعی	فردی
سازمانی	ضریب همبستگی	۱	۰/۵۹۴**	۰/۶۱۷**	۰/۶۲۵**
	p	–	کمتر از ۰/۰۰۱	کمتر از ۰/۰۰۱	کمتر از ۰/۰۰۱
اقتصادی	ضریب همبستگی	۰/۵۹۴**	۱	۰/۴۶۳**	۰/۳۶۰**
	p	کمتر از ۰/۰۰۱	–	کمتر از ۰/۰۰۱	۰/۰۰۱
فرهنگی اجتماعی	ضریب همبستگی	۰/۶۱۷**	۰/۴۶۳**	۱	۰/۵۱۶**
	p	کمتر از ۰/۰۰۱	کمتر از ۰/۰۰۱	–	کمتر از ۰/۰۰۱
فردی	ضریب همبستگی	۰/۶۲۵**	۰/۳۶۰**	۰/۵۱۶**	۱
	p	کمتر از ۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	کمتر از ۰/۰۰۱	–

Pearson Correlation

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.18502/tbj.v19i1.2820]

بحث و نتیجه گیری

نتایج حاصل از این تحقیق نشان داد ۳۶ درصد از کارکنان سابقه فعالیت پژوهشی داشته اند که ۵۱/۶ درصد بعنوان مجری و۴۸/۴ درصد بعنوان همکار فعالیت داشته اند.

در طرح صفری ۲۲/۴ درصد از مشارکت کنندگان دارای فعالیت پژوهشی بودند. (۵) و در مطالعات طاهری (۶) ، مظلومی (۷) و نیک روز (۸) به ترتیب تنها ۶۹، ۴۰ و ۳۴ درصد دانشجویان و در طرح سرشتی (۳) ۵۰ درصد از اساتید و کارکنان سابقه انجام فعالیت های پژوهشی را داشته اند از طرفی غفار زاده (۹) و علمداری (۱۰) گزارش کردند بیش از ۸۰ درصد از اعضای هیات علمی دانشگاه ها سابقه کار تحقیقاتی را داشته اند.در مطالعه حاضر ۶۶/۲ درصد از مشارکت‌کنندگان در مطالعه سابقه آموزش در خصوص پژوهش را داشته‌اند که ۳۴/۷ درصد در داخل سازمان و ۶۵/۳ درصد در خارج از سازمان آموزش های مرتبط با پژوهش را گذرانده‌اند. مطالعه‌ی جوادیان (۱۱) و طاهری (۶) نشان داد تنها ۴۷ درصد دانشجویان سابقه ی شرکت در کلاس های روش تحقیق را داشته‌اند.

نتایج تحقیق در موانع پژوهشی در حیطه عوامل سازمانی نشان می‌دهد که در کل رضایت از عوامل سازمانی در حد متوسط می‌باشد و بیشترین سطح رضایت مربوط به مؤثر بودن انجام طرح‌های‌تحقیقاتی در ارزیابی شغلی، مؤثر بودن وجود کمیته‌های تحقیقاتی در مدیریت‌های معاونت در معرفی و اجرای طرح‌تحقیقاتی و اهمیت دادن مدیر واحد درصورت انجام فعالیت پژوهشی متناسب با واحد می‌باشد.

از کمترین سطوح رضایت مربوط به سهولت در دسترسی به امکانات لازم برای انجام طرح‌تحقیقاتی توسط سازمان می‌باشد که با مطالعات حسینی شاوون (۱۲) ، جنیفر (۱۳) ، غفارزاده (۹) و علمداری (۱۰) همسو است.

از دیگر عوامل سازمانی که کمترین سطح رضایت را داشتند عدم برگزاری دوره های آموزشی روش‌تحقیق به صورت مقدماتی و پیشرفته برای واحد و آسان نبودن مسیر تصویب و اجرای طرح‌تحقیقاتی می‌باشد.

مطالعه صفری نشان داد که مهم‌ترین موانع دانشجویان در حیطه سازمانی، عدم دسترسی به منابع کسب اطلاعات و کمبود امکانات و تجهیزات در انجام پژوهش می‌باشد و ۷۵/۹ درصد از افراد کارگاه آموزشی روش تحقیق را نگذرانده‌اند و حدود ۸۵ درصد از افراد دارای پروپزال ارسالی به مراکز پژوهشی دانشگاه جهت تصویب، این فرآیند را طولانی عنوان کرده‌اند (۵). تحقیقات نیک‌روز نشان داد در دسترس نبودن و ضعیف بودن نیروهای مشاوره ای، کمبود امکانات و تجهیزات و عدم ایجاد انگیزه از طرف مسئولین و اساتید بیشترین موارد موانع موجود در حیطه موانع سازمانی را تشکیل می‌دهند(۸). یافته‌های بدست آمده از مطالعه طاهری بیانگر آن است که بیشترین موانع از نظر دانشجویان موانع سازمانی بوده است که یکی از این موانع را طولانی بودن مراحل تصویب طرح های پژوهشی بیان می نماید (۶). مطالعه مظلومی هم یکی از موانع سازمانی را طولانی بودن مراحل تصویب طرح های پژوهشی عنوان می کند (۱۴).

توزیع فراوانی موانع پژوهشی در حیطه عوامل اقتصادی نشان می‌دهد که در کل رضایت از عوامل اقتصادی کمتر از حد متوسط می‌باشد و میانگین درتمامی سؤالات کمتر از حد متوسط می‌باشد و تنها ۱۲/۸ درصد افراد در مجموع از شرایط این عامل رضایت دارند. مطالعه حسینی شاوون نشان داد که موانع

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.18502/tbj.v19i1.2820]

اقتصادی بیش از سطح متوسط در انجام پژوهش توسط اعضای هیات علمی موثر بوده و بیشترین موانع اقتصادی موثر مربوط به ضعف در قدردانی مادی قابل توجه از اعضای هیات علمی با ۸۴/۶۷ درصد است (۱۲).

وحدتی در مطالعه خود بر اساتید دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد نشان داد موانع مالی با ۶۷/۵ درصد چهارمین مانع پژوهش‌های آموزشی محاسبه شده است (۱۵). صفدری و همکاران گزارش کردند در رابطه با موانع مالی، پایین بودن میزان درآمد حاصل از فعالیت های تحقیقاتی، نسبت به درآمدهای خارج از دانشگاه با میانگین نمره ۴/۷۱ بیشترین تاثیر و بودجه ناکافی در دانشگاه برای کارهای علمی‌تحقیقاتی با میانگین نمره ۳/۲۸ کمترین تاثیر را دارند(۱۶). مطالعه طاهری که درآمد را جزو عوامل سازمانی مورد بررسی قرارداده است یکی از موانع سازمانی را عدم درآمد کافی از محل پژوهش نسبت به سایر فعالیت‌ها می‌داند(۶).

توزیع فراوانی موانع پژوهشی در حیطه عوامل فرهنگی اجتماعی نشان می‌دهد که در کل رضایت از عوامل فرهنگی اجتماعی بیشتر از حد متوسط می‌باشد و نتایج تحقیق درخصوص کارگروهی نشان داد که نمره رضایت این شاخص بیش از متوسط می‌باشد. نتایج تحقیق نقی زاده باقی نشان داد که در بررسی درون حیطه ها به ترتیب مهمترین مشکلات و موانع پژوهشی از نظر اعضای هیات علمی شامل مقوله های ضعف کار گروهی در دانشگاه، حجم زیاد کار و انتظارات مختلف دانشگاه از اعضای هیات علمی و عدم وجود فضای مناسب تحقیقاتی در دانشگاه می‌باشد(۱۷). نتایج مطالعه فرمانبر نشان داد که عوامل سازمانی اداری از دیدگاه اعضای هیئت علمی مهمترین موانع تحقیق به شمار می‌رود اکثریت اعضای هیات علمی با مرتبه استادیاری معتقد بودند که مسئولین و مدیران به نتایج تحقیقات کاربردی توجه نمی کنند و اکثریت اعضای هیات علمی با مرتبه مربی معتقد بود که انگیزه قوی و مناسبی برای امر پژوهش وجود ندارد(۱۸).

نتایج مطالعات حسینی شاوون نشان داد بیشترین موانع اجتماعی فرهنگی موثر بر فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیات علمی مربوط به کمبود تبلیغات مناسب برای توسعه فرهنگ پژوهش با ۹۴ درصد و کم بها دادن به فعالیت‌های پژوهشی با ۸۸ درصد بوده است(۱۲). مطالعه صفدری نشان داد عدم به کارگیری نتایج حاصل از پژوهش‌ها در جامعه مهم ترین عامل بازدارنده مدیریتی سازمانی می‌باشد(۱۶). نتایج تحقیق نشان داد در صورت انجام طرح‌تحقیقاتی مناسب جامعه به نتایج آن اعتماد می‌نماید که این موضوع با نتایج طرح تحقیقاتی حسینی شاوون مطابق نمی‌باشد(۱۵).

توزیع فراوانی موانع پژوهشی در حیطه عوامل فردی نشان می‌دهد که در کل رضایت از عوامل فردی در حد متوسط می‌باشد و در مجموع ۴۰/۷ درصد افراد از این عامل رضایت دارند. مطالعه طاهری نشان داد چهار مانع عدم آشنایی کافی با اصول و روش های آماری، ناتوانی در آنالیز داده ها، ناتوانی در تفسیر داده و کمبود وقت و مشغله زیاد به ترتیب از مهم ترین موانع شخصی بر اساس امتیاز دانشجویان می باشند(۶).

صفدری نشان داد که نبود فراغت خاطر روحی و روانی به علت وجود تنش ها و مشکلات خارج از دانشگاه بیشترین تاثیر و بی علاقگی نسبت به امر پژوهش، کمترین تاثیر را دارند و یکی از موانع علمی را عدم تسلط کافی به روش های تحقیق

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2026-11-25]
[DOI: 10.18502/tbj.v19i1.2820]

می داند(۱۶). مطالعه هامس درخصوص موانع تحقیق در رادیولوژی نشان داد که مهم‌ترین عوامل گزارش‌شده محدود کننده تحقیق، محدودیت زمانی می‌باشد(۱۹).

مطالعه مظلومی بر روی دانشجویان نشان داد که عدم آشنایی کافی با اصول و روش های آماری، ناتوانی در تفسیر داده ها، ناتوانی در آنالیز داده ها، عدم توانایی در جستجوی پایگاه های اطلاعاتی و اینترنت و ناتوانی در تدوین پروپزال بیشترین امتیاز را کسب کردند(۱۴).

بیشترین سطح رضایت مربوط به مهارت کافی برای استفاده از کامپیوتر و اینترنت در انجام طرح‌های تحقیقاتی و توانایی در فعالیت های پژوهشی می‌باشد. کمترین سطح رضایت مربوط به زمان کافی برای انجام طرح‌تحقیقاتی در سازمان می‌باشد. درمطالعه سرشتی، عدم ایجاد انگیزه در پژوهشگران، کمبود وقت و مشغله زیاد و مقررات دست و پاگیر اداری از مهمترین موانع انجام تحقیق بوده است(۳).

در پژوهش حسینی شاوون، موانع فردی در بین مجموعه موانع مورد بررسی، کمترین تاثیر را بر انجام فعالیت های تحقیقاتی طبق نظر اعضای هیئت علمی دانشگاه دارد(۱۲).

تعیین مشاور بمنظورهدایت و راهنمایی کارکنان در ارائه طرح های تحقیقاتی متناسب با حوزه تخصصی به ازای ارائه طرح و همچنین ارائه آموزش های کاربردی تر و بومی شده بوسیله اساتید پژوهشی در حوزه های تخصصی مالی و اداری برای کارکنان با توجه به اینکه بیش از نیمی از مشارکت کنندگان، آموزش های روش تحقیق را در خارج سازمان گذرانده اند می‌تواند فرآیند ارائه تحقیق را بهبود بخشد درضمن پیشنهاد می‌گردد مجوز ایجاد زیر کمیته‌های تحقیقاتی در واحدهای تخصصی معاونت، توسط شورای پژوهشی دانشگاه صادر گردد و مشوق های لازم برای مدیران و کارکنان ستاد علاوه بر مشوق‌های کنونی در نظر گرفته شود.

درضمن فرآیند تصویب و اجرای طرح تحقیقاتی می‌بایست توسط واحدهای ذینفع بازبینی گردد و هم چنین تهیه راهنمای گام به گام هر مرحله از فرآیند می‌تواند در ارائه طرح ها مفید باشد و با توجه به درآمد ناکافی طرح‌های تحقیقاتی و امکان وجود فعالیت‌های جایگزینی برای کارکنان، پیشنهاد می‌گردد که معاونت تحقیقات و فناوری با هماهنگی معاونت توسعه مدیریت و منابع دانشگاه ملاک‌های پرداخت به طرح های تحقیقاتی برای کارکنان را مورد بازبینی قرار دهد.

وجود مشغله‌های زندگی در مردان و افراد متاهل نیاز به ارائه پاداش‌های قوی تر برای انگیزش در ارائه طرح‌های تحقیقاتی دارند. جوان بودن کارکنان حوزه معاونت پتانسیل خوبی را برای تغییر فراهم می‌نماید که نیاز به فرهنگ سازی و آموزش دارد. با توجه به نتایج طرح تقدیر معنوی کارکنان تهیه شده توسط معاونت تحقیقات و فناوری نتوانسته رضایت کارکنان را فراهم نماید که می بایست مورد بازبینی قرار گیرد.

درخصوص عوامل فردی، با توجه به نظر کارکنان حوزه معاونت درخصوص کمبود زمان کافی برای ارائه طرح های تحقیقاتی پیشنهاد می‌گردد طرح تحقیقاتی برای شناسایی دلایل اتلاف وقت کارکنان در حوزه معاونت تهیه و اجرا گردد.

درخصوص رضایت بیشتر مدیران پایه از عوامل سازمانی و فردی نیاز به بررسی دیدگاه کارکنان حوزه معاونت درخصوص این عوامل و ایجاد دید مثبت تر وجود دارد با توجه به اینکه افرادی که در طرح های پژوهشی همکاری دارند از مزایای کمتری

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.18502/tbj.v19i1.2820]

برخوردارند و کار بیشتری توسط آنان انجام می‌شود و امتیازهای طرح های تحقیقاتی برای مدیران بیشتر مثمر ثمر می‌باشد باید برای کارشناسان همکاری کننده مزایای ویژه‌تری توسط شورای پژوهشی دانشگاه لحاظ گردد.

تضاد منافع

نویسندگان اعلام می دارند که هیچ گونه تضاد منافعی در این مقاله وجود ندارد.

تشکر و قدر دانی

نویسندگان از اساتید و مدیران دانشگاه که با نظرات خود در اجرای این مطالعه ما را یاری نمودند و تمامی کارشناسان معاونت توسعه و مدیریت منابع دانشگاه که در تکمیل پرسش نامه‌ها کمال حوصله ودقت را به کار بسته اند تا حاصل کار مفید واقع شود صمیمانه تشکر می کنند.

References

1-Miller DC, Salkind Nj. Handbook of Research Design and Social Measurement. editor: sage. 2002;6.

2-Saunders. MNK, Lewis P, Thornhill A. Research Methods for Business Students. london: prentice hall; 2000.

3-Sereshti M, Kazemian A, Daris F. Research barriers from the viewpoint of faculty members and employees of Shahrekord University of Medical Sciences. Iranian Journal of Educational Strategies. 2010;3(2):51-7. [Persian]

4- Badrizadeh A, Gholami Y, Birjandi M, Beiranvand G, Mahooti F. Barriers to research from viewpoint of faculty members of Lorestan university of medical sciences. scientific magazine yafte.2009;11(3):93-100. [Persian]

5-SafariMoradabadi A, Ramezankhani A, Aghamolaei T, Hosseini M, Dadipoor S. Students Viewpoint about Barriers to doing research in Hormozgan University of Medical Sciences. Research in Medical Education. 2017;9(3):1-9. [Persian]

6-Taheri SS, Nazemisalman B, Faghihzadeh S, Rahbar J, Asgharnejad B. Journal of Medical Education Development. 2018;10(28):65-77.[Persian]

7-MazloomyMahmodabad S, Hosseini S, AbbasiShuvazi M, Mirzaei A, Rezaei F. A Survey of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences Students' Opinions about Research Barriers during University Training. Zanjan. 2013;6(10):62-70. [Persian]

8-Nikrouz L, Roozitalab m, RayeganShirazi A, Naghizadeh M, Taghavi F. Student Research Projects Inhibiting Factors from the Students Perspective. fasa. 2012;6:313-19. [Persian]

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.18502/tbj.v19i1.2820]

9-MiriGhaffarzadeh S, Nazari H, Motazakker M. Obstacles to research activities: a survey of faculty member's view at urmia university of medical sciences in 2010. J Urmia Nurs Midwifery Fac. 2013;10(6).[Persian]

10-Alamdari A, Afshoon E. The View Point of Faculty Members on Research Barriers at Yasuj Universities. Rmaghane-danesh. 2003;2(2):27-34. [Persian]

11- javadian Y. Medical students attitudes towards the importance of research. J Qazvin Univ Med Sci. 2002;6(2):64-7. [Persian]

12-Shavoun AH, Jahed H. The Viewpoint of Faculty Members on Research Obstacles at Tabriz University. Science & Technology Policy. 2012;4(4):49-64. [Persian]

13-JS C. How to promote or implement evidencedbased practice in clinical setting. Home Health Care Manag Prac. 2005;17(4):269-72.

14- Mazlomy Mahmoodabad SS, Asadian A, Sotodeh A. Research Barriers from the Boy Students' Viewpoint of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences. Development Strategies in Medical Education. 2017;4(2):39-49. [Persian]

15-Vahdati M, MazloomyMahmood Abad SS, Salimi T, Eghbal A. A survey on educational research barriers in Shahid Sadoughi University of Medical Sciences in 2014. The Journal of Medical Education and Development. 2014;9(2):23-40. [Persian]

16- Safdari R, Ghazisaeidi M, Ehtesham H, Robiaty M, Ziaee N. Barriers to Research in Medical Sciences from the Viewpoints of Faculty Members of Birjand University of Medical Sciences in 2012. Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences. 2016;15(6):515-26. [Persian]

17- Naghizadeh Baghi A, Khanbabazadeh Ghadim M, Samari E. Survey of Barriers and Research Problems from the Viewpoint of Faculty Members of Ardabil University of Medical Sciences. Journal of Ardabil University of Medical Sciences. 2015;15(3):255-64. [Persian]

18-Farmanbar R, Asgari F. Study of Constraining Factors of Research from the Viewpoint of Faculty Members in Guilan University of Medical Sciences. Journal of Guilan University of Medical Sciences. 2005;14(54):84-91. [Persian]

19- Hames K, Patlas M, Duszak R. Barriers to Resident Research in Radiology: A Canadian Perspective. Canadian Association of Radiologists Journal. 2018.

[Downloaded from tbj.ssu.ac.ir on 2026-11-25]

[DOI: 10.18502/tbj.v19i1.2820]